

Szövegértési mintafeladatsor

„Elég a’, hogy a beszélgetés közben elébeszéltem neki, hogy micsoda csúfos és szerencsés házassága lett egy asszonynak; kédnek is elébeszélem, hadd teljék az idő.

Franciaországban egy városi gazdag bírónak az íródeákja megszeretvén egy leányt, megkéri, és a lakadalomra napot rendelnek. Ott pedig len közönségesen az a szokás vagyon, hogy a lakadalom napján az ebéd és a tánc estig tart, és estve mennek a templomban az esketésre, és onnét az ágyban. Elég a’, hogy az íródeák vígan volt ebéd felett, és ebéd után táncban viszi a mátkáját, aki is a tánc közben, örömben vagy miképpen, egy kis szelet talált bocsátani [*t.i.szellentett*]. Az íródeák azt meghallván, elszégyenli magát, és az a kis szél úgy meghidegíti benne a szeretetet, hogy a táncot elhagyja, és megizeni a mátkájának, hogy ellene mond a véle való házasságnak, és férhez mehet, akihez neki tetszik. Elítélheti kéd, hogy micsoda szomorúsággal fogadá a leány ezt a követséget; mások pedig neveték a deák együgyűségét. Elég a’, hogy a bíró másnap megtudván, hogy miben múlt el a házasság, hivatja az íródeákját, mindenképpen eleiben adja oktalan cselekedetét, hogy egy olyan csekély dologért, amelyet csak nevetni kellett volna, a házasságot félbenhadta. A bíró látván, hogy nem akarna magában szállni és a leányt elvenni, mondá néki, hogy mivel a leánynak ellene mondotál, énnekem gondom leszen reá, hanem menj el a házamtól. Azután a bíró megmondja a leánynak, hogy ő elveszi, ha hozzája mégyen. A leány azt nagy szerencséjinek tartván, reá áll. A bíró csakhamar a lakadalmat megcsinálja, de öreg lévén csak keveset lakhaték a feleségivel, és sok pénzt, jószágát a feleséginek hagyá. Aki is azután Párizsban ment, és ott úriasszony módra kezdé élni. Minthogy szép volt, egy öreg gazdag generális megszereti, és elveszi. De eztet is csakhamar kiszólítják a világból, és ez is mindenit a feleséginek hagyja. No már nagy úri és gazdag asszony lett belőle csakhamar. De még a szerencse feljebb vitte, mert Casimirus király letévén a lengyelországi királyságot, Párizsban ment lakni, és ott meglátván a mi szerencsés asszonyunkot, megszereti és elveszi, de mindazonáltal úgy, hogy csak titkos felesége legyen. Az asszony nem törődvn azzal, ha királynénak nem hítták is, mert valóságosan az volt, ha titkon is.

Mindezekből megláthatjuk, édes néném, hogy mely csudálatos úton vezetettünk, ha szinte az utat nem üsmérjük is, és hogy gyakorta a szerencsétlenség szerencsére szolgál, valamint a mi titkos királynénkkal történt. Mert ugyanis ki ne gondolta volna, hogy az a kis szél holtig való ártalmára ne legyen. De nemhogy ártalmára, de a’ tette szerencsésé, és anélkül csak alacson rendben maradt volna, és az a kis szél **vitte ötet a szerencsének partjára**. De nem jóvallom mindazonáltal a leányoknak, hogy az olyan széltől várják szerencséjüket, mert az ilyen példa talám soha meg nem történt. De mit mondjunk az íródeákról? Azt mondom, hogy csak az olyan szélre volt érdemes. Úgy tetszik, mintha az a fráter csak a szélnek csinált lakadalmat, ugyan csak azzal is maradt. Amely deákból az olyan szél kifújja a szeretetet, megérdemli, hogy a leányok sok babot és retket egyenek, és úgy megfűstöljék, valamint a sódort.”

(Mikes Kelemen: Törökországi levelek)

1. Foglald össze a szöveg tartalmát néhány mondatban! (6p)
 2. Sorold fel a szövegben szereplő összes alakot! (4p)
 3. Mi a történet tanulsága? (6p)
 4. Jellemezd az írószeres alakját! (4p)
 5. Húzd alá a szövegben található összes olyan szót, melyet ma máshogy mondanánk, írunk! (4p)
 6. Mit jelent: „**vitte őtet a szerencsének partjára**”? (2p)
 7. Mindenki a maga jószágának pogácsa.
Melyik közmondást rejtettük el a fenti mondatban? Mit jelent? (4p)
- Meséld el te is egy humoros, de tanulságot tartalmazó történetet levélben! (10p)

Szövegalkotási mintafeladatsor

Levél

- Szerinted mit érezhettek a mostohatestvérek Hamupipőke meséjében? Írj egy levelet az egyik testvér nevében egy távoli rokonnak, melyben elmeséled a mese szerint történt eseményeket!
- Írj egy 6-7 mondatos levelet a barátodnak arról, ami a legnagyobb örömet jelenti neked az életben!
- Írj levelet barátodnak, melyben elmeséled azt az álmodat, ami életed legunalmasabb napjáról szólt!
- Képzeld el, hogy te vagy a mesebeli szegény legény, aki szeretné elnyerni a király lányának kezét! Írj levelet az uralkodónak, melyben az iránt érdeklődsz, mit kell tenned, hogy tiéd lehessen a királylány!
- Írj egy levelet valakinek, akivel szeretnél több időt tölteni!
- Az alábbi levélrészlet Madách Imre menyasszonya, Fráter Erzsébet levele vőlegényéhez:

„Édes Madách!

Báj tellyes levelét meg kaptam, im egy percet sem kések ra felelni [...]

Igeretemre emléksztet nem feledém el ismét meg erősitem [ez] álkálomal tellyesidendem most.

Isten őnnel szeretö

Erzsije

Atyam igen köszönteti

Címzés: „Tekintetes Madách Imre Úrnak / Debrecen / Pest / B. Gyarmat / Cestvén”.

Milyen érdekességet veszel észre a levél szerkezetében? Próbáld átírni a részletet saját szavaiddal, majd írd meg a levél törzsét is! (Kezdődjön és záruljon ezekkel a sorokkal!)

- Írj egy levelet az iskolád igazgatójának, melyben megkéred, hogy az osztály maga festhesse ki, és díszíthesse fel az osztályterem falait! Kérésedet indokold is meg!
 - Fogalmazz meg egy levelet távolban élő nagymamádhhoz, melyben érdeklődsz, mikor mehetnél hozzá nyaralni!
 - Egy fontos dolgot magadnak kell intézned: a felvételi papírjaidat sajnos csak késve tudtad postára adni. Írj egy levelet a választott iskola illetékesének, melyben megmagyarázod a késést, majd megkéred őket, fogadják el így is a jelentkezési lapodat!
 - Írj egy fogalmazást a leendő iskoládnak önmagadról és arról, miért szeretnél az adott iskolába menni (motivációs levél)!
 - Talán te is írtál már e-mailt. Most próbáld ki papíron is! Írj e-mailt egy külföldi barátodnak arról, milyen sokat kell gyakorolni az iskolán kívül is, de te ezt élvezed!
- Milyen különbségeket veszel észre egy e-mail és egy hagyományos postai levél között? (Akár a saját leveleid alapján.)